

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. Макаренка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

протокол № 8

від «25» березня 2024 року

Голова вченої ради
ректор Юрій ЛЯННОЙ

Суми 2024

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Середня освіта
(Українська мова і література. Англійська мова)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітньо-професійну програму розглянуто на засіданнях кафедри української мови і літератури

Протокол № 8 від «20» лютого 2024 року.

В.о. завідувача кафедри Олена СЕМЕНОГ

«20» лютого 2024 року

кафедри іноземних мов

Протокол № 9 від «20» лютого 2024 року.

Завідувач кафедри Лариса КЛОЧКО

«20» лютого 2024 року

Ухвалено науково-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології

Протокол № 7 від «29» лютого 2024 року.

Голова НМК Наталія ГРОМОВА

Перший проректор Любов ПШЕНИЧНА

Начальник Центру забезпечення якості вищої освіти Оксана ОДІНЦОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблена та внесена кафедрами (української мови і літератури та іноземних мов) Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Програма буде впроваджуватися до розробки Стандарту вищої освіти відповідного рівня за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519, основні положення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р зі змінами від 13 грудня 2017 р. наказ № 903, Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020 р.

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Громова Наталія Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, **гарант ОПП**;
2. **Семеног Олена Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;
3. **Кириленко Надія Іванівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;
4. **Рудь Ольга Миколаївна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;
5. **Теренко Олена Олексіївна** – доктор педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;
6. **Коваленко Світлана Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;
7. **Гончаренко Світлана Олексіївна** – вчитель української мови і літератури КУ Сумська ЗОШ № 15 імені Д. Турбіна;
8. **Маценко Світлана Михайлівна** – здобувачка освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Рецензенти:

1. **Маленко Олена Олегівна** – доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри українознавства і лінгводидактики Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;
2. **Данилюк Сергій Семенович** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;
3. **Білясник Михайло Дмитрович** – учитель української мови і літератури Шосткинської гімназії Шосткинської міської ради, учитель-методист, голова методичного об'єднання вчителів української мови і літератури Шосткинської об'єднаної територіальної громади, відмінник освіти України;
4. **Коцій Олена Анатоліївна** – консультант КЗ "Центр професійного розвитку педагогічних працівників" Степанівської селищної ради Сумського району з української мови і літератури, англійської мови.

1. Профіль освітньо-професійної програми
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань
01 Освіта / Педагогіка

1 – Загальна інформація	
Повні назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка; Факультет іноземної та слов'янської філології; Кафедра української мови і літератури; Кафедра іноземних мов.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – бакалавр. Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра. Тип диплома – одиничний. На базі повної загальної середньої освіти, 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОС «Молодший бакалавр»; ОКР «Молодший спеціаліст».
Мова(и) викладання	Українська мова, англійська
Термін дії освітньої програми	З 1 вересня 2024 року до уведення в дію Стандарту вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Інтернет-адреса	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2024
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованого конкурентоздатного фахівця, який володіє фундаментальними знаннями та практичними навичками в галузі освіти з предметних спеціальностей українська мова і література, англійська мова, здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми, пов'язані з навчанням української мови і літератури, англійської мови в базовій основній школі в умовах реалізації концепції Нова українська школа на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів та самоосвіти протягом життя.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область(галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література). Програма передбачає такі компоненти: цикл загальної підготовки (14 кредитів ЄКТС, 6 %); цикл професійної підготовки: обов'язкові дисципліни (139 кредити ЄКТС, 58 %); дисципліни вільного вибору (60 кредитів ЄКТС, 25 %); практична підготовка (24 кредити ЄКТС, 10%); підсумкова атестація (комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури та методики їх навчання (1,5 кредити ЄКТС, 0,5 %); комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін (1,5 кредити ЄКТС, 0,5 %).</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: Сучасні теоретичні засади української мови і літератури, англійської мови (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання української мови і літератури, англійської мови (рівень базової середньої освіти).</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма має прикладний характер. Забезпечує оволодіння комплексом інтегральних, загальних та фахових компетентностей, необхідних бакалаврам освіти для виконання професійних завдань та обов'язків за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) у сучасних умовах; формує здатність до виробничої і педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Ступенева освітньо-професійна програма є поєднанням загальної академічної освіти та практичної підготовки за спеціальностями 014 Середня освіта (Українська мова і література), 014 Середня освіта (Англійська мова).</p> <p>Основний фокус програми – формування конкурентоспроможного фахівця у галузі освіти на основі набуття відповідних компетентностей, здатності до вирішення професійних завдань, які характеризуються невизначеністю, варіативністю та комплексністю умов, що забезпечує можливість подальшої освіти.</p> <p><i>Ключові слова: освіта, середня освіта, бакалавр освіти, учитель, українська мова, українська література, англійська мова, методика навчання мови, методика навчання літератури.</i></p>
Особливості програми	<p>Особливості освітньої програми полягають у чітко структурованих логічних взаємозв'язках між інтегральною, загальними і фаховими компетентностями та їхньою взаємоспрямованістю на здобуття програмних результатів навчання, розвиток соціальних навичок, високого рівня комунікативних компетентностей, із урахуванням новітніх вимог щодо зв'язку теоретичних знань та їхнім застосуванням в освіті через проходження навчальних практик, виробничої практики з української мови і літератури та англійської мови в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Освітньо-професійна програма міждисциплінарна, поєднує вивчення української мови і літератури, англійської мови, що відповідає принципам інтегрованого навчання на засадах компетентнісного підходу в Новій українській школі. Має широкий спектр вибіркового навчальних дисциплін, які постійно оновлюються, що дозволяє враховувати тенденції розвитку освіти,</p>

	<p>регіональні потреби шкіл та формувати індивідуальні траєкторії навчання.</p> <p>У розробленні ОПП враховано вимоги ринку праці, потреби мовно-літературної освітньої галузі, запити стейкхолдерів, роботодавців, історико-культурний потенціал регіону, підходи до формування культуромовної особистості у науково-дослідних лабораторіях з літературного краєзнавства, академічної культури, інфомедійної грамотності, ресурсних центрах професійного розвитку вчителя університету.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускники програми можуть займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт за ДК003:2010, зокрема:</p> <p>вчитель закладу загальної середньої освіти (КОД КП –2320); вчитель закладу спеціалізованої середньої освіти (КОД КП – 2331); асистент вчителя; лаборант (освіта) (КОД КП – 3340).</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, навчання в цифровому освітньому середовищі, самонавчання, навчання через практики.</p> <p>Форми навчання: аудиторна (лекційні, практичні заняття); позааудиторна (індивідуальні, консультації, диспути, «круглі столи», конференції, ділові ігри); науково-дослідна робота (написання та захист курсових робіт з психолого-педагогічних дисциплін, з методики навчання української мови і літератури, методики навчання англійської мови); навчальні практики (фольклорно-краєзнавча, навчальна педагогічна практика в середній школі, навчальна педагогічна практика з української мови і літератури, англійської мови в середній школі), виробнича педагогічна практика з української мови і літератури та англійської мови в ЗЗСО; самостійна робота; контрольні заходи; підсумкова атестація.</p> <p>Методи навчання: проблемно-пошукові, дослідницькі, проєктні, інтерактивні (вебінари, тренінги, дистанційні освітні технології), самонавчання, практичні методи навчання (вправи, практичні та дослідні роботи).</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності.</p> <p>Види контролю: поточний, підсумковий, семестровий контроль, контроль самостійної роботи студентів, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: усне/письмове опитування, заліки, екзамени, тестування, проєкти, есе, виконання творчих завдань, звіти з навчальних та виробничих практик, підсумкова атестація у формі кваліфікаційного екзамену з української мови і літератури та методики їх навчання та комплексного кваліфікаційного екзамену з англійської мови, методики її навчання та психолого-педагогічних</p>

	дисциплін.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (громадянська компетентність).</p> <p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).</p> <p>ЗК 4. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (лідерська компетентність).</p> <p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).</p> <p>ЗК 6. Здатність грамотно використовувати державну мову у професійній діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати іноземну мову для одержання й оцінювання інформації в галузі професійної діяльності; здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства зі збереженням національної культурної ідентичності.</p> <p>ЗК 7. Здатність до освіти протягом життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку.</p> <p>ЗК 8. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки; дотримуватися принципів толерантності, етики вчителя, академічної доброчесності; здатність до саморефлексії та самовдосконалення, на основі чого формувати ціннісні орієнтації молоді; здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, формувати soft-skills здобувачів освіти.</p>
Професійні (фахові) компетентності спеціальності (ПК)	ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів у створенні зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності в умовах реалізації концепції Нова українська школа.

ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі в Новій українській школі.

ПК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ПК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ПК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ПК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ПК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

ПК 9. Проектувальна компетентність як здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

ПК 10. Прогностична компетентність як здатність: прогнозувати

	<p>результати освітнього процесу; планувати освітній процес.</p> <p>ПК 11. Організаційна компетентність як здатність: організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у відповідності до нормативних вимог, правил і рекомендацій.</p> <p>ПК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.</p> <p>ПК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.</p> <p>ПК 14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання	<p>ПРЗ 1. Концептуальні наукові та практичні знання в галузях українського та зарубіжного мовознавства, літературознавства, психології, педагогіки й методики середньої освіти, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері навчання в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРЗ 2. Знати й розуміти основні лінії шкільного курсу української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 3. Знати загальні питання методики навчання української мови та української літератури, англійської мови, методики вивчення основних розділів шкільних курсів української мови, української літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 4. Володіти базою правових норм і законів, нормативно правових актів щодо дотримання санітарно-гігієнічних правил, а також правил і рекомендацій зі здоров'язбереження молоді.</p> <p>ПРЗ 5. Знати та аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; володіти формами, методами і засобами навчання української мови та літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 6. Знати різні види позакласної роботи з української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 7. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, вміти їх використовувати в освітньому процесі.</p> <p>ПРЗ 8. Знати вікові та індивідуальні особливості учнів, методи роботи в інклюзивному освітньому середовищі.</p> <p>ПРЗ 9. Знати й розуміти сучасні філологічні й дидактичні</p>

	<p>засади навчання української мови і літератури, англійської мови, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 10. Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ 1. Когнітивні та практичні уміння/навички знати, розуміти і демонструвати здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови в базовій школі в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 2. Когнітивні та практичні уміння/навички використовувати різні методи, форми і засоби для навчання учнів української мови і літератури, англійської мови, враховувати вікові психологічні особливості учнів у процесі навчання.</p> <p>ПРУ 3. Когнітивні та практичні уміння/навички здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРУ 4. Когнітивні та практичні уміння/навички отримувати, оцінювати та застосовувати дані в галузі професійної діяльності, у т.ч. із закордонних джерел.</p> <p>ПРУ 5. Когнітивні та практичні уміння/навички проєктувати різні типи уроків, у т.ч. інтегровані, застосовувати конкретну технологію навчання української мови і літератури, англійської мови, здійснювати розробку річного, тематичного, поурочного планів; проєктувати діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проєктування цілісного навчально-виховного процесу.</p> <p>ПРУ 6. Когнітивні та практичні уміння/навички орієнтуватися в інформаційному просторі, кіберпросторі, критично оцінювати інформацію, використовувати інформаційно-цифрові технології і розробляти нові електронні освітні ресурси; дотримуватися норм професійної етики та захищати дані у процесі е-комунікації.</p> <p>ПРУ 7. Когнітивні та практичні уміння/навички розв'язувати практичні завдання різних рівнів складності шкільного курсу української мови і літератури, англійської мови базової школи.</p> <p>ПРУ 8. Когнітивні та практичні уміння/навички інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів в умовах НУШ.</p> <p>ПРУ 9. Когнітивні та практичні уміння/навички пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у</p>

	<p>взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою, порівнювати мовні й літературні факти, явища, узагальнювати, визначати їхні подібності й відмінності, фахово оперувати українознавчими поняттями.</p> <p>ПРУ 10. Когнітивні та практичні уміння/навички володіти комунікативною компетентністю з англійської мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p>
Комунікація	<p>ПРК 1. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у професійному середовищі.</p> <p>ПРК 2. Готовність консультувати колег з особливостей в організації освітнього процесу, актуальних питань методики навчання української мови і літератури, англійської мови, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації з дотриманням професійної етики.</p> <p>ПРК 3. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови, спілкування з професійних питань усно та письмово.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, здатність раціонально планувати час на виконання професійних обов'язків, діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ПРА 2. Спроможність керувати проєктами через генерування нових ідей для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності з урахуванням набутих знань з предметної галузі.</p> <p>ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Освітньо-професійну програму забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, науковий ступінь та/або вчене звання, стаж роботи, результати професійної діяльності яких відповідають вимогам чинних ліцензійних умов. Усі викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації кожні п'ять років, виявляють професійну активність у галузі, що підтверджується статтями, монографіями, навчально-методичними матеріалами.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Наявність матеріально-технічної бази забезпечує проведення всіх видів лекційної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів.</p> <p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, лабораторіями, устаткуванням, необхідними для виконання навчального плану.</p> <p>Для виконання практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з</p>

	<p>необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до інтернет-мережі.</p> <p>Наявні читальні зали із вільним доступом до Інтернет для інформаційного пошуку та обробки результатів, отриманих здобувачами освіти.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, психологічна служба), що відповідає ліцензійним вимогам.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичне забезпечення охоплює: робочі програми усіх навчальних дисциплін; програми практик; дидактичні матеріали для проведення практичних та лабораторних занять, самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; методичні рекомендації з практик, методичні рекомендації щодо написання курсових робіт.</p> <p>Інформаційне забезпечення включає в себе:</p> <p>наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту навчального закладу. Діє електронний каталог, інституційний репозитарій https://repository.sspu.sumy.ua, надається безпосередній та віддалений доступ до баз даних Scopus, Web of Science.</p> <p>Діє мережа точок Wi-Fi; запроваджено систему електронних кабінетів викладачів та здобувачів вищої освіти, систему дистанційного навчання https://dl.sspu.edu.ua на платформі Moodle, електронний журнал, інтернет-сервіс розкладу.</p> <p>Офіційний веб-сайт https://sspu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, розклад консультацій викладачів кафедри тощо. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний та зручний доступ до робочих програм та інших навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін, а також до електронних інформаційних ресурсів у бібліотеці університету.</p>
	9 – Академічна мобільність
Національнакредитна мобільність	<p>Підготовка бакалаврів здійснюється за кредитно-трансферною системою.</p> <p>Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на підставі участі у програмах національної мобільності відповідно до укладених угод; 2) із власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнароднакредитна мобільність	<p>Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод; 2) власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання	Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до

іноземних здобувачів вищої освіти	чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.
--	---

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код п/а	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Історія та культура України	4	Екзамен
ОК 2	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
ОК 3	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3	Залік
ОК 4	Фізичне виховання	4	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів циклу загальної підготовки		14 (420 годин)	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 5	Психологія	6	Екзамен
ОК 6	Педагогіка	8	Екзамен
ОК 7	Основи інклюзивного навчання	3	Залік
ОК 8	Вступ до спеціальності	3	Залік
ОК 9	Фольклор	4	Залік
ОК 10	Вступ до літературознавства	3	Залік
ОК 11	Фахова українська мова	3	Залік
ОК 12	Літературне краєзнавство	3	Залік
ОК 13	Історія української мови	3	Залік
ОК 14	Сучасна українська літературна мова	21	Заліки Екзамени
ОК 15	Українська література в контексті світової	3	Залік
ОК 16	Українська література	18	Заліки Екзамени
ОК 17	Англійська мова	24	Заліки Екзамени
ОК 18	Фонетика англійської мови	3	Залік
ОК 19	Практична граматики англійської мови	3	Залік
ОК 20	Культура мовлення вчителя та стилістика	4	Залік

ОК 21	Методика навчання української мови	6	Екзамен
ОК 22	Методика навчання української літератури	6	Екзамен
ОК 23	Методика навчання англійської мови	6	Екзамен
ОК 24	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін	3	Залік
ОК 25	Курсова робота з методики навчання англійської мови	3	Залік
ОК 26	Курсова робота з методики навчання української мови/ літератури	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки		139 (4170 годин)	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		153 (4590 годин)	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибір із загального переліку дисциплін		60 (1800 годин)	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Фольклорно-краєзнавча практика	3	Залік
ПП 2	Навчальна педагогічна практика в середній школі	3	Залік
ПП 3	Навчальна педагогічна практика з української мови і літератури, англійської мови в середній школі	3	Залік
ПП 4	Виробнича педагогічна практика з української мови і літератури та англійської мови у ЗЗСО	15	Залік
Усього		24 (720 годин)	
4. Підсумкова атестація			
ПА 1	Комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови і літератури та методики їх навчання	1,5	
ПА 2	Комплексний кваліфікаційний екзамен з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін	1,5	
Усього		3 (90 годин)	
Загальна кількість 240 (7200 годин)			

2.2. Структурно-логічна схема

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) першого рівня вищої освіти

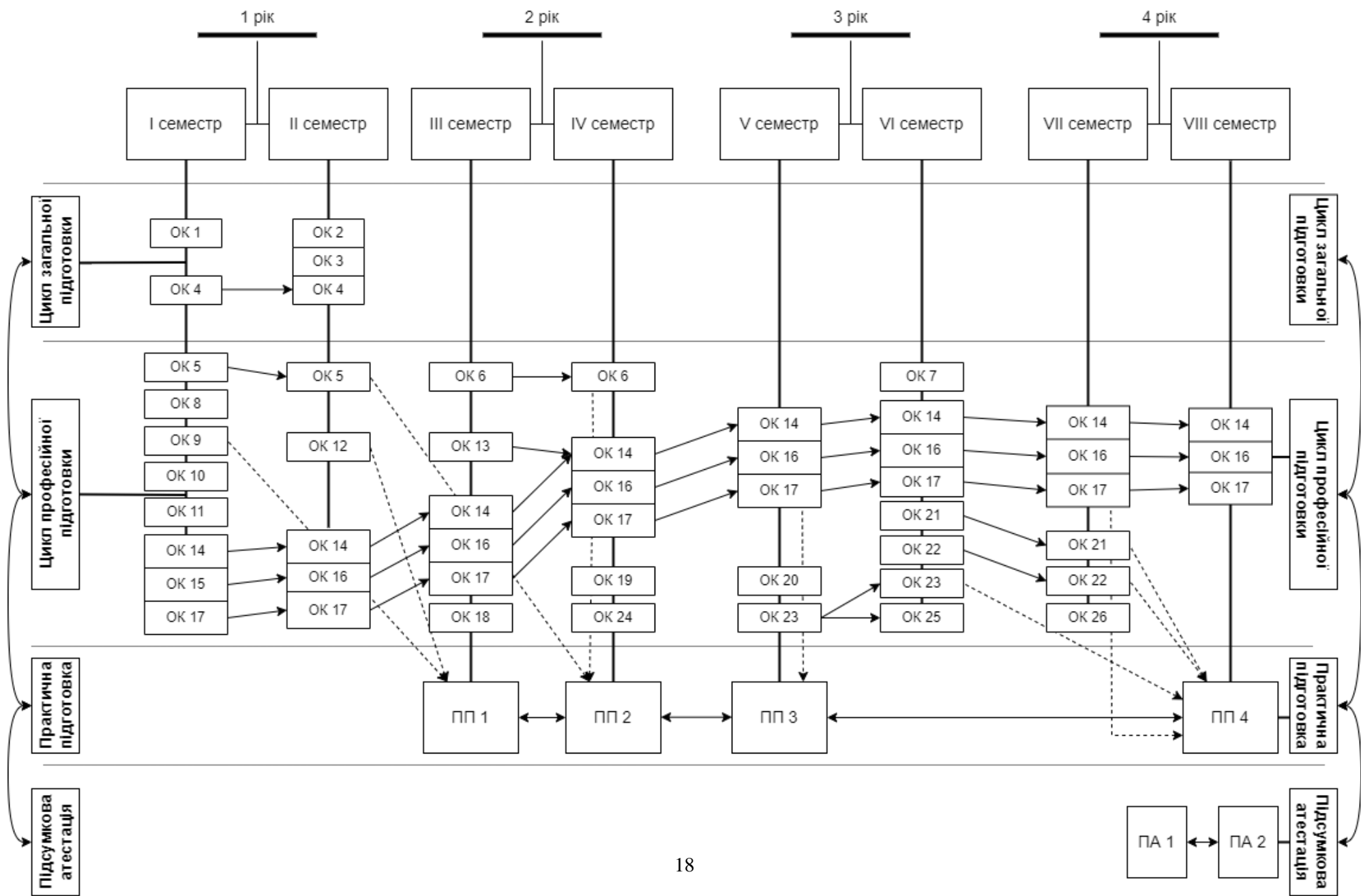
спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка проводиться у формі комплексних кваліфікаційних екзаменів:

- із української мови і літератури та методики їх навчання;
- з англійської мови, методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

Під час підсумкової атестації студенти повинні продемонструвати свою здатність використовувати отримані знання, уміння та сформовані загальнокультурні і професійні компетентності, уміти обирати доцільні шляхи для самостійного вирішення професійних завдань, науково аргументувати і захищати власну точку зору. Екзамени в обов'язковому порядку передбачають оцінку рівня мовленнєвої культури випускника.

Атестація здійснюється відкрито і публічно і завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови.

2. Структурно-логічна схема

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ПП 1	ПП 2	ПП 3	ПП 4	ПА1	ПА2				
ІК	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ЗК 1	•		•	•	•	•	•	•		•	•			•						•	•	•		•		•	•	•	•	•	•					
ЗК 2	•		•		•	•	•	•		•	•		•	•	•		•			•	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		
ЗК 3	•					•		•	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•		•				•	•	•	•	•	•	•	•	
ЗК 4					•	•	•				•		•	•	•		•	•		•	•	•		•	•	•			•	•	•	•	•	•		
ЗК 5	•		•		•	•	•				•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	
ЗК 6								•				•				•	•		•				•		•								•	•		
ПК 1	•				•	•		•		•	•		•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПК 2		•			•	•		•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПК 3		•						•			•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•
ПК 4					•		•	•				•										•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	
ПК 5	•		•		•	•	•	•		•							•			•		•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	
ПК 6	•				•	•	•				•		•	•								•	•		•		•		•		•	•	•	•	•	
ПК 7			•		•	•	•						•									•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	
ПК 8			•	•	•		•	•				•				•						•		•	•			•		•	•	•	•	•	•	
ПК 9					•	•	•				•			•	•							•		•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	
ПК 10					•	•	•								•							•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	
ПК 11						•							•		•							•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	
ПК 12					•	•	•				•		•	•								•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•
ПК 13	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПК 14								•				•	•			•					•	•	•	•										•	•	

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ІІІ 1	ІІІ 2	ІІІ 3	ІІІ 4	ІА 1	ІА 2		
ПРЗ 1		•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 2								•	•	•		•	•				•	•				•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 3									•			•	•									•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 4			•	•			•															•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 5									•		•	•	•	•								•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 6						•			•			•	•	•						•		•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	
ПРЗ 7											•		•	•								•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 8			•		•	•	•														•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 9								•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРЗ 10								•	•	•		•				•	•					•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 1													•								•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 2			•		•	•	•		•		•	•	•	•			•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 3													•								•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 4					•	•	•				•		•	•	•						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 5						•			•		•	•		•							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 6	•	•			•	•	•				•			•	•						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 7		•											•					•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 8													•				•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 9									•	•	•	•	•	•	•	•	•				•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 10											•		•	•							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРУ 11									•	•		•	•		•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРК 1	•		•		•	•	•	•		•	•		•	•	•	•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРК 2					•	•							•								•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРК 3						•			•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРА 1	•		•		•	•	•				•		•	•	•	•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРА 2	•				•	•		•	•	•	•	•	•	•							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ПРА 3	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•